

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΤΑΞΙΔΙΑ

Α. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Κορίτσια μόνα γυρίζουν τον κόσμο

Το ακόλουθο (ελαφρώς διασκευασμένο) άρθρο της Ντέπυ Κουρέλλου δημοσιεύτηκε την 1/11/2021 στην εφημερίδα «Καθημερινή» (ανακτήθηκε στις 8/11/2021).

«Στα μοναχικά μου ταξίδια είχα τη δυνατότητα να κάνω ό,τι μου περνούσε από το μυαλό. Να περνάω ώρες μαζί με τους ντόπιους, ακόμη και αν ήμουν σιωπηλή. Να φωτογραφίζω, να σκέφτομαι και να γεμίζω ζωή και εικόνες. Δεν είναι εύκολο να αντέξεις τον εαυτό σου. Αποδείχθηκε μεγάλη ανακάλυψη και βοήθεια συνολικά για τη ζωή μου». Η δημοσιογράφος Δώρα Μάστορα είναι μία από τις πολλές –πλέον– γυναίκες που τολμούν να ταξιδεύουν μόνες τους. Και τα μοναχικά ταξίδια, μία από τις πιο αναπτυσσόμενες τάσεις στον τουρισμό. Σύμφωνα με την Google, οι αναζητήσεις με τον όρο «solowomentravel» (γυναίκες ταξιδεύουν μόνες) αυξήθηκαν κατά 32% το 2017, κατά 59% το 2018 και κατά 230% (!) το 2019, πριν δηλαδή η πανδημία μάς κλείσει στα σπίτια μας. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα στοιχεία που έχει να επιδείξει η OverseasAdventureTravel, αμερικανικό ταξιδιωτικό πρακτορείο που ειδικεύεται σε εξατομικευμένα¹ ταξίδια για ηλικίες άνω των 50 ετών: από τους 71.000 ανθρώπους που έχουν προχωρήσει ήδη σε κρατήσεις μαζί του για το 2021 και το 2022, οι 38.000 είναι γυναίκες.

Η τάση αποτυπώνεται στα κοινωνικά δίκτυα, με τις γυναίκες να δημοσιοποιούν τα μοναχικά τους ταξίδια, συνοδεύοντας την εμπειρία με εικόνες ευτυχίας, ανακάλυψης, περιπέτειας και ηρεμίας. Πριν από κάποιες δεκαετίες, κάτι τέτοιο δεν ήταν απλώς περίεργο ή εκκεντρικό, αλλά σχεδόν ακατόρθωτο. Οι γυναίκες σήμερα έχουν περισσότερα μέσα και λιγότερες υποχρεώσεις από τις γυναίκες των προηγούμενων γενεών, ενώ την ίδια στιγμή τα ταξίδια είναι πιο εφικτά και πιο προσιτά από οικονομικής άποψης. Δεν είναι όμως μόνο αυτοί οι λόγοι που ωθούν τις γυναίκες να ταξιδέψουν μόνες τους, αλλά και η αντίληψη ότι τα ταξίδια είναι ένα είδος φροντίδας του εαυτού τους. Μια διαφορετική αντίληψη της ευεξίας,² που δεν βρίσκει καταφύγιο σε κάποιο ακριβό ξενοδοχείο. Μια κίνηση αυτοπραγμάτωσης, κατάκτησης, ελευθερίας. Μια, εν τέλει, φεμινιστική

¹ Σύμφωνα με τις ανάγκες ή/και επιθυμίες ενός ατόμου.

² Ευεξία = γενική αίσθηση πολύ καλής σωματικής κατάστασης, κυρίως υγείας, με συνέπεια τη δημιουργία ευχάριστης ψυχικής διάθεσης.

πράξη. «Για χρόνια, μας έλεγαν ότι είναι επικίνδυνο για τις γυναίκες να ταξιδεύουν μόνες. Και ναι, εξαιτίας και των ανδρών, αυτό εξακολουθεί να ενέχει ένα επιπλέον στοιχείο κινδύνου. Αλλά από εμάς εξαρτάται να το αμφισβητήσουμε, να είμαστε προετοιμασμένες, να μη φοβόμαστε να εξερευνηήσουμε. Το να λένε στις γυναίκες ότι είναι επικίνδυνο να ταξιδεύουν μόνες είναι μία ακόμη μορφή ελέγχου, για να μένουν οι γυναίκες στο σπίτι.»[...]

Είναι όμως τελικά επικίνδυνο για μια γυναίκα να ταξιδεύει μόνη; Η Χρυσή Μπαγέρη, εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής, έκανε το πρώτο σόλο ταξίδι της στο Πόρτο της Πορτογαλίας [...] σε ηλικία 22 ετών. «Προσπαθώ πάντα να ακολουθώ τους άτυπους και τυπικούς κοινωνικούς κανόνες που ισχύουν στον εκάστοτε προορισμό. Ντύνομαι όπως οι γυναίκες της περιοχής και ακολουθώ τις συνήθειές τους, ώστε να αναμειχθώ με τους ντόπιους και να προσαρμοστώ όσο καλύτερα μπορώ. Για παράδειγμα, στην Κένυα και στην Τανζανία πήγα στην εκκλησία και παρακολούθησα τις γκόσπελ λειτουργίες τους, τις οποίες παρεμπιπτόντως απόλαυσα απίστευτα. Γενικά προσπαθώ να διαφέρω όσο γίνεται λιγότερο από τις γυναίκες της τοπικής κοινωνίας, και ας είμαι ενίστε η μοναδική λευκή σε όλη την πόλη – έχω επισκεφθεί μέρη όπου κάποιιοι έβλεπαν λευκό άνθρωπο, εμένα, για πρώτη φορά στη ζωή τους».

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A1. Να παρουσιάσεις σε μία παράγραφο 60 περίπου λέξεων τα στοιχεία που αποδεικνύουν, σύμφωνα με την αρθρογράφο, ότι τα μοναχικά ταξίδια των γυναικών ανά τον κόσμο έχουν αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια.

Μονάδες 15

A2. «Στα μοναχικά μου ταξίδια είχα τη δυνατότητα να κάνω ό,τι μου περνούσε από το μυαλό. Να περνάω ώρες μαζί με τους ντόπιους, ακόμη και αν ήμουν σιωπηλή.» Να μετασχηματίσεις το παραπάνω απόσπασμα, ξεκινώντας με τη φράση: Η δημοσιογράφος Δώρα Μάστορα αναφέρει ότι... (μονάδες 5). Ποια αλλαγή παρατηρείς στο ύφος του κειμένου που έγραψες; (μονάδες 5)

Μονάδες 10

A3. Η αρθρογράφος αναρωτιέται αν είναι επικίνδυνο για μια γυναίκα να ταξιδεύει μόνη. Σε άρθρο (200-250 λέξεων) που θα δημοσιευτεί στη σχολική εφημερίδα να αναφερθείς, αξιοποιώντας στοιχεία του κειμένου, σε δύο δυσκολίες, που ίσως αυτή αντιμετωπίσει, και στους αντίστοιχους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσε να τις διαχειριστεί.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΑΛΚΥΟΝΗ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

Ξεφυλλίζοντας τη σιωπή

Το κείμενο είναι απόσπασμα από το ομότιτλο βιβλίο της Αλκυόνης Παπαδάκη (Αθήνα, Καλέντης, 2004, σ. 113-114).

Είσαι για ένα ταξίδι στ' ανοιχτά;

Είσαι για ένα ρίσκο;

Θέλω να μου υποσχεθείς πως δε θα πάρεις μετεωρολογικό δελτίο.

Πως δε θα 'χεις μαζί σου προμήθειες και αποσκευές.

Πως δε θα γεμίσεις το πλεούμενο με σωσίβια.

Θα δέσουμε την άγκυρά μας στα φτερά των γλάρων.

Και θα ορίσουμε τιμονιέρη μας το πιο τρελό δελφίνι.

Θα σου χαρίσω όλο το γαλάζιο του πελάγου.

Όλο το χρυσάφι του ήλιου.

Όλο το ροζ του δειλινού.

Να 'χεις χρώματα πολλά, να βάφεις τους πόθους και τις σκέψεις σου.

Θα γεμίσω τ' αμπάρι μας με όνειρα.

Να 'χεις πολλά. Να μη φοβάσαι πως θα σου τελειώσουν.

Αν έχει λιακάδα, θα απλώσουμε τα δίχτυα της ζωής μας

στην κουβέρτα³ και θα μπαλώσουμε τις τρύπες που

μας άνοιξαν τα σκυλόψαρα.

Αν έχει βροχή, θα βγάλουμε την ψυχή μας

στ' άλμπουρο⁴ να ξεπλυθεί.

Είσαι επιτέλους, για ένα ταξίδι στ' ανοιχτά;

Για ένα ρίσκο;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

B1. Να παρουσιάσεις σε μία παράγραφο τα χαρακτηριστικά του ταξιδιού για το οποίο γίνεται λόγος στο κείμενο.

³ κουβέρτα = το κατάστρωμα πλοίου

⁴ άλμπουρο = ιστός πλοίου

Μονάδες 15

B2. «Θα δέσουμε την άγκυρά μας στα φτερά των γλάρων.

Και θα ορίσουμε τιμονιέρη μας το πιο τρελό δελφίνι.

Θα σου χαρίσω όλο το γαλάζιο του πελάγου.

Όλο το χρυσάφι του ήλιου.

Όλο το ροζ του δειλινού.

Να έχεις χρώματα πολλά, να βάφεις τους πόθους και τις σκέψεις σου.»

Στο παραπάνω απόσπασμα να εντοπίσεις δύο σχήματα λόγου (μονάδες 4) και να εξηγήσεις τη λειτουργία τους (μονάδες 6).

Μονάδες 10

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Η φωνή που ακούγεται στο κείμενο απευθύνεται σε κάποιο αγαπημένο πρόσωπο, προσκαλώντας το σ' ένα μακρινό θαλάσσιο ταξίδι. Γιατί του το ζητάει; Ποια είναι τα δικά σου συναισθήματα για αυτό το ταξίδι;

ή

2. Να γράψεις στο ημερολόγιό σου τις σκέψεις και τα συναισθήματά σου για ένα μακρινό θαλάσσιο ταξίδι που πάντα ονειρευόσουν.

Μονάδες 25